

**INSTITUȚIA MEDICO-SANITARĂ PUBLICĂ
CENTRUL DE SĂNĂTATE UNGHENI**

ORDIN

Nr. 109

„29” 12 2023

***„Cu privire la aprobarea codului de etică,
deontologie și conduită profesională
al angajaților IMSP CS Ungheeni”***

În conformitate cu Standardele naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189 din 05.11.2015 și în temeiul prevederilor pct. 12 al Regulamentului privind organizarea funcționarea Ministerului Sănătății, Muncii Protecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 694/2017 și a Regulamentul de funcționare a IMSP CS Ungheeni:

ORDON:

1. Se aprobă Codul de etică, deontologie și conduită profesională al angajaților IMSP CS Ungheeni, conform anexei.
2. Șeful adjunct pe probleme medicale, va aduce la cunoștință angajaților, contra semnătură prevederile prezentului ordin, cu prezentarea listelor de semnături Serviciului Resurse Umane.
3. Serviciul Resurse Umane va aduce la cunoștință, contra semnătură prevederile prezentului ordin, noilor colaboratori la angajare.
4. Prezentul ordin se publică pe pagina web a IMSP CS Ungheeni
5. Controlul executării prezentului ordinul mi-l asum.

Șef IMSP CS Ungheeni

Oleg BELBAS

Anexă la Ordinul nr. 109 din 29.12.2023

APROB:
Sef IMSP CS Ungheeni
Oleg BELBAS

Codul de etică, deontologie și conduită profesională a personalului medical și nemedical din cadrul IMSP CS Ungheeni

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Codul de Etică reglementează conduita, valorile și angajamentele morale fundamentale în exercitarea atribuțiilor de funcție a personalului medical precum și a celui nemedical din cadrul IMSP CS Ungheeni
2. Prezentul Cod are drept scop:
 - a) stabilirea normelor de conduită pentru personalul medical și cel nemedical din cadrul IMSP CS Ungheeni;
 - b) instituirea unor standarde unice de conduită a tuturor angajaților din cadrul IMSP CS Ungheeni;
 - c) creșterea calității activității profesionale;
 - d) contribuirea la prevenirea abaterilor disciplinare admise de către angajații din cadrul IMSP CS Ungheeni;
 - e) contribuirea la asigurarea condițiilor de a răspunde eficient la solicitările și nevoile pacientului;
 - f) asigurarea unui management eficient întru realizarea tuturor atribuțiilor funcționale în cadrul IMSP CS Ungheeni.
3. Prevederile codului se aplică tuturor angajaților din cadrul IMSP CS Ungheeni.

II. PRINCIPII DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ

4. În exercitarea funcției pe care o deține angajatul IMSP CS Ungheeni este obligat să se ghidează de următoarele principii:
 - 1) **Profesionalism**
 - a) să-și îndeplinească atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, promptitudine și corectitudine.
 - b) să exercite atribuțiile de funcție, acordând prioritate intereselor pacientului, care primează asupra oricăror alte interese.
 - c) să dea dovadă de maximă vigilență în acordarea serviciilor medicale și în evitarea complicațiilor previzibile la pacientul aflat în îngrijirea sa.
 - d) este interzisă practicarea de către personalul medical din cadrul IMSP CS Ungheeni a unor activități care dezonorează profesia medicală.
 - e) personalul medical și nemedical din cadrul IMSP CS Ungheeni se vor abține, inclusiv în afara practicii profesionale, de la acte de natură să compromită imaginea medicului și a instituției.

2) Independență profesională

a) libertatea prescripțiilor și actelor medicale care le consideră necesare în limitele standardelor aprobate.

3) Onestitate

a) personalul medical și nemedical are obligația să exercite actele medicale conform competenței profesionale dobândite cu corectitudine, de la gânduri la fapte.

b) în exercitarea profesiei, angajații trebuie să activeze cu exprimarea stimei față de o altă persoană, acționând și discutând sincer și corect orice chestiune.

4) Integritate

a) personalul medical și nemedical au obligația de a apăra sănătatea fizică și mintală a omului, de a promova un mod sănătos de viață, de a preveni îmbolnăvirile și de a ușura suferințele, respectând dreptul la viață și demnitate al ființei umane, fără discriminări de vârstă, sex, rasă, etnie, religie, naționalitate, condiție socială, ideologie, politică sau din orice alt motiv, atât în timp de pace, cât și în timp de război.

b) personalul medical și nemedical au obligația de creare și menținere a unor relații profesionale corespunzătoare, atât în cadrul instituției în care activează, cât și în afara acesteia, în raporturile cu alți lucrători medicali și farmaciști.

5) Respect

a) în exercitarea profesiei, personalul medical și nemedical trebuie să fie tolerant, atent și înțelegător cu alte persoane, cu părerile și valorile acestor persoane.

b) relația cu pacientul și reprezentantul legal al acestuia trebuie să fie bazată pe respect reciproc, încredere și confidențialitate.

c) respectul față de ființa umană nu încetează nici după moartea acesteia.

6) Responsabilitate

a) deplina responsabilitate de deciziile luate în exercitarea profesiei.

b) obligativitatea de a oferi prioritate calității actului medical, stării de bine și îngrijirii la cel mai înalt nivel al pacientului.

c) personalul medical este obligat să se angajeze în activități de dezvoltare profesională continuă.

d) să colaboreze și să coopereze cu colegii în interesul stării de bine al pacientului

7) Încredere

a) calificarea profesională și nivelul moral al personalului medical să inspire încredere pacienților.

8) Confidențialitate

a) personalul medical și nemedical este obligat să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cadrul activității sale profesionale.

9) Loialitate

a) angajații din cadrul IMSP CS Ungheni sunt obligați să servească cu bună-credință în instituție, precum și în relația cu pacientul.

b) angajații din cadrul IMSP CS Ungheni au obligația să se abțină de la orice act sau faptă care poate prejudicia imaginea, prestigiul sau interesele legale ale instituției sau ale pacientului.

5. Dacă personalul medical consideră că nu are suficiente cunoștințe sau experiență pentru a asigura o asistență corespunzătoare, el va solicita un consult cu alți specialiști sau va îndrepta bolnavul la aceștia.

III. AUTORITATEA PROFESIONALĂ ȘI PRESTIGIUL

6. Autoritatea angajaților depinde de pregătirea profesională al acestuia.

7. Fiecare angajat are obligația de a reacționa și a raporta cazurile sesizate în cadrul activității profesionale, care ar afecta imaginea și autoritatea profesională, ar avea impact negativ asupra prestigiului profesiei sale, ar afecta reputația instituției.

8. Fiecare angajat trebuie să participe nemijlocit la crearea și protejarea imaginii pozitive a profesiei sale și a instituției.

9. Personalul medical și nemedical din cadrul IMSP CS Ungheni poate veni cu mesaj public oficial din partea instituției doar la împuternicirea primită din partea administrației instituției. Orice informație oferită, fie pacientului, fie reprezentanților mass-media, trebuie să țină doar de competența lui profesională.

10. Încrederea pacientului reprezintă un indiciu al calității serviciului medical și este influențată direct de autoritatea profesională și prestigiul în societate.

IV. PERFECTIONAREA ȘI FOLOSIREA CUNOȘTIINTELOR PROFESIONALE. AUTOINSTRUIREA MEDICALĂ CONTINUĂ

11. Angajații au obligația să-și dezvolte și perfecționeze continuu cunoștințele și abilitățile profesionale, pe parcursul întregii sale activități, pentru a merita stima și încrederea pacienților și a colegilor săi.

12. Autoinstruirea este o responsabilitate importantă și permanentă.

13. Recomandările și prescripțiile clinice trebuie să se bazeze pe dovezi științifice. În cazul aplicării unor metode noi, trebuie să primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decât după evaluarea raportului risc- beneficiu.

V. INTEGRITATEA ANGAJAȚILOR

14. Angajații nu trebuie să se folosească de un mandat, o funcție administrativă sau de alte circumstanțe pentru a-și spori numărul de pacienți.

15. Angajații au obligația să evite implicarea în acte de corupție sau mituire. **Aceștia nu vor emite certificate sau alte documente medicale care ar aduce lor personal sau pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.**

16. Este interzisă înțelegerea dintre doi sau mai mulți lucrători medicali, dintre lucrătorii medicali și farmaciști sau dintre lucrătorii medicali sau farmaciști și personalul auxiliar, în vederea obținerii unor avantaje materiale. Lucrătorul medical este obligat să se abțină de la prescrierea medicamentelor în favoarea unor companii farmaceutice, în scopul obținerii unor profituri personale sau instituționale.

17. Angajații nu poate, sub nici un motiv, să condiționeze diagnosticarea și tratamentul pacientului, solicitând de la acesta, de la tutore sau rudele sale plăți informale (neoficiale), precum și cadouri, servicii și alte avantaje.

18. Angajații sunt obligați să evite implicarea în careva acte de corupție sau mituire.

19. Angajații sunt obligați să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cadrul activității sale profesionale.

20. Angajații nu pot propune sau aplica pacienților remedii sau procedee empirice sau insuficient demonstrate ca fiind benefice sau lipsite de riscuri.

21. Se interzice practicarea oricăror forme de înșelăciune.

22. În cazurile când se acționează la indicația unui terț (organ de drept), acesta trebuie să se asigure că pacientul cunoaște situația reală, trebuie să se prezinte pacientului și să-i explice scopul investigațiilor sau tratamentului aplicat.

23. Angajații vor refuza să efectueze vreo procedură care poate aduce prejudicii pacientului sau îi pot face vulnerabili în anumite situații.

24. Se interzice orice colaborare sau sprijin al persoanelor care practică ilegal profesiunea de medic sau farmacist, cu obligativitatea de a informa organele de drept competente despre existența unor astfel de situații.

VI. NORME DE CONDUITĂ ÎN RAPORT CU PACIENTUL

Secțiunea 1. Norme de conduită în activitatea medicală și farmaceutică.

Atribuțiile și responsabilitățile de serviciu al angajaților.

1. Pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu angajații au următoarele responsabilități obligatorii:
 - a) Să îndeplinească corect obligațiile de serviciu prevăzute în fișa de post;
 - b) Să îndeplinească normele de muncă stabilite;
 - c) Să respecte cerințele regulamentului intern al instituției;
 - d) Să respecte dreptul la demnitate în muncă al celorlalți angajați;
 - e) Să respecte cerințele de securitate în muncă;
 - f) Să respecte disciplina muncii;
 - g) Să manifeste atitudine cruțătoare față de bunurile angajatorului;
 - h) Are obligația morală să aducă la cunoștința administratei sau conducătorului nemijlocit orice situație care ar putea prezenta pericol pentru viață, sănătatea publică sau patrimoniul angajatorului;
 - i) Să informeze de îndată administrația sau conducătorului nemijlocit despre imposibilitatea de a se prezenta la serviciu și să prezinte în termen de 5 zile lucrătoare după reluarea activității de muncă documentele care justifică absența;
 - j) Să respingă orice tentative sau acte de corupție și conexe corupției, fapte de comportament corecțional sau acțiuni ilegale și să le comunice conducătorului ierarhic superior;

- k) Să respecte regulile vestimentare atribuite unui angajat din sectorul medical;
 - l) Să îndeplinească corect și în termen sarcinile de serviciu în limitele competențelor și a responsabilităților atribuite;
 - m) Să îndeplinească indicațiile în limitele normelor legale ale superiorilor;
 - n) Să facă cunoștință cu prezentul Cod, prin semnătură aplicată confirmând aceasta.
2. În cazul în care angajatul primește indicații prezumate a fi ilegale (*indicația se consideră a fi ilegală dacă aceasta este în contradicție cu actele legislative și normative în vigoare, depășește atribuțiile de serviciu sau necesită acțiuni pe care destinatarul indicației nu are dreptul să le îndeplinească*) anunță imediat administrația;
 3. În cazul în care angajatul este vizat într-o procedură penală sau contravențională acesta este obligat să informeze imediat personal sau prin intermediar conducătorul ierarhic superior, după posibilitate.
 4. Angajatul este obligat să declare orice sancțiune penală și/sau contravențională cu excepția celor de sine.

Drepturile angajaților:

- a) La încheierea, modificarea, suspendarea și desfacerea contractului individual de muncă;
- b) La muncă, conform clauzelor contractului individual de muncă;
- c) La loc de muncă, în condiții prevăzute de standardele de stat, privind organizarea, securitatea și sănătatea în muncă, de contractul colectiv de muncă și condițiile colective;
- d) La achitarea la timp și integral al salariului, în corespundere cu calificarea sa, cu complexitatea, cantitatea și calitatea lucrului efectuat;
- e) La odihnă, asigurată prin stabilirea duratei corecte a timpului de muncă;
- f) La informare deplină și veridică referitor la condițiile de muncă anterior angajării sau transferării la o altă funcție;
- g) La adresare către angajator, sindicate, organele administrației publice centrale și locale, organele de jurisdicție a muncii;
- h) La informare profesională, perfecționare în conformitate cu actele normative;
- i) La libera asociere în sindicate;
- j) la purtarea negocierilor colective și încheierea a contractului colectiv de muncă, la informare privind executarea respectivului;
- k) la apărare neinterzise de lege a drepturilor sale de muncă, a libertății și intereselor sale legitime;
- l) la soluționarea litigiilor individuale de muncă și a conflictelor colective de muncă;
- m) la repararea prejudiciului material și a celui moral cauzat în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de muncă, în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative;
- n) la asigurarea socială și medicală obligatorie, în mod prevăzut de legislația în vigoare;
- o) angajații nu pot renunța la drepturile prevăzute de prezentul cod;
- p) orice înțelegere prin care se urmărește renunțarea salariatului la drepturile sale de muncă sau limitarea acestora se consideră nulă.

Restricțiile în activitatea de serviciu:

- a) Să nu dezvăluie informații care nu au caracter public;
- b) Să exprime sau să manifeste preferințele politice în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu;
- c) Să folosească în interes privat simbolurile oficiale care au legătură cu exercitarea funcției sale;
- d) Să nu facă comentarii publice nepotrivite, cu privire la politică sau programele și strategiile IMSP CS Ungheni, atât în timpul serviciului cât și în orele de peste program;
- e) Să exercite atribuțiile de serviciu în stare de ebrietate sau sub efectul substanțelor narcotice, toxice sau altele.

Cadouri și alte avantaje:

1. Este interzis solicitarea, primirea sau acceptarea de cadouri, favoruri, înviatății, împrumuturi și orice alt ceva pentru sine sau persoane terțe, ce are legătură directă cu funcția deținută, pentru a influența imparțialitatea cu care își exercită atribuțiile de funcție, ori să pară o recompensă în raport cu funcția sa;
2. Excepție sunt cadourile simbolice, cele oferite din politețe sau primite cu prilejul anumitor acțiuni de protocol și a căror valoare nu depășesc limitele stabilite de Guvern;
3. Orice caz de oferire sau acceptare a unui cadou, trebuie să fie declarat în modul stabilit de HG nr.116 din 26.02.2020 „Privind regimul juridic al cadourilor”.

Conflictul de interese și situații aferente:

1. **În exercitarea atribuțiilor de serviciu, angajatul este obligat:**
 - a) Să respecte regimul legal al conflictului de interese, să nu se implice în activități sau înțelegeri, direct sau prin intermediul persoanelor apropiate, care ar provoca conflicte de interese;
 - b) Să nu folosească poziția sa în interese particulare și să nu sugereze careva recompense pentru îndeplinirea oricăror atribuții de serviciu;
 - c) Să nu se lase influențat în luarea deciziilor de către persoane sau structuri din interiorul sau din exteriorul instituției, în special în situația în care acest fapt ar conduce la crearea anumitor favoruri unei persoane terțe sau unei entități oarecare, iar comportamentul său, atât public cât și privat, nu trebuie să-l facă vulnerabil sau să pară că-l face vulnerabil de o influență datorată altei persoane;
 - d) să declare conflictul de interese, ori de câte ori apar asemenea situații;
 - e) să nu se lase influențat de interesele personale și nici de presiunile politice, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
 - f) să sesizeze conducerea instituției și subdiviziunea responsabilă de securitate internă privind cazurile de influență necorespunzătoare;
 - g) să depună, în condițiile legii, declarațiile de interese cu privire la venituri și proprietate.

2. Angajatul trebuie să se autorecuze în situațiile care ar putea conduce la conflict de interese real sau aparent.
3. Orice interes personal declarat de către un candidat la funcția vacantă trebuie să fie aplanat anterior numirii sale în funcție.

Confidențialitatea și utilizarea informației de serviciu:

1. Informație de serviciu se consideră orice informație obținută de către angajați în legătură cu funcția deținută, despre a cărei accesibilitate limitată cunoștea sau trebuia să cunoască.
2. În legătură cu funcția deținută, angajatul este obligat:
 - a) să nu divulge informațiile cu accesibilitate limitată, obținute în exercitarea obligațiilor de serviciu, cu excepția permisiunii oficiale a scopului legal;
 - b) să fie prudent în folosirea informațiilor acumulate și să asigure protecția acestora;
 - c) să nu divulge informațiile cu accesibilitate limitată, obținute în exercitarea obligațiilor de serviciu, cu excepția cazurilor prevăzute de legislația cu privire la accesul la informații;
 - d) să asigure protecția drepturilor libertăților fundamentale ale persoanei în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale private.
3. Angajatul nu trebuie să obțină accesul la informațiile pe care nu are dreptul să le dețină.
4. Comunicarea informațiilor prin intermediul mijloacelor de informare în masa în numele IMSP CS Ungheni este realizată numai de către subdiviziunea specializată sau de către persoana abilitată cu acest drept.

Utilizarea resurselor publice:

1. În legătură cu funcția deținută angajatul este obligat:
 - a) să asigure protecția proprietății publice și să evite orice prejudiciere a acesteia;
 - b) să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aflate în proprietatea și/sau posesia IMSP CS Ungheni, inclusiv sistemele informaționale, numai în scopul desfășurării activității aferente funcției deținute;
 - c) să respecte modul de transmitere, utilizare păstrare a ștampilei, documentelor de strictă evidență și a altor bunuri, inclusiv a celor cu regim special de utilizare;
 - d) să respecte politicile procedurile din domeniul tehnologiilor informaționale, cele legate de poșta electronică și de internet, concepute să mențină securitatea sistemului informațional;
 - e) să asigure, potrivit atribuțiilor ce îi revin, folosirea eficientă și conform destinației a mijloacelor financiare alocate IMSP CS Ungheni;

- f) să nu utilizeze bunurile IMSP CS Ungheni pentru desfășurarea activității publicistice, didactice, de cercetare sau a altei activități neinterzise de lege în interes personal;
 - g) să respecte normele și regulile de protecție a muncii, normele sanitare și ale tehnicii și securității antiincendiară
2. Automobilul de serviciu poate fi folosit doar de persoanele autorizate și doar în interes de serviciu.

Secțiunea 2. Norme de conduită în raport cu pacientul

1. Să ofere pacientului, la cererea acestuia, informații depline și inteligibile despre starea sănătății sale, etapele tratamentului, riscurile și rezultatele scontate.
2. În cazul în care sunt întocmite documente medicale, persoana la care se referă documentul emis trebuie informată cu privire la conținutul acestuia.
3. Maniera de prezentare a informației necesită o tentă de optimism, trebuie să inspire speranță și încredere, fără a omite importanța factorului psihic.
4. Să respecte dreptul de decizie al pacientului, fără a-i impune convingerile personale și fără a exercita presiuni psihice asupra acestuia.
5. Cu cât actul medical preconizat este mai complex și mai riscant, cu atât informarea pacientului cu privire la riscurile și alternativele posibile trebuie să fie mai amplă.
6. Prognosticul va fi comunicat familiei doar cu consimțământul pacientului.
7. Prognosticul grav va fi adus la cunoștința pacientului cu prudență, compasiune și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia. În cazul în care medicul, după o consultare comună cu colegii săi sau cu alți specialiști (la necesitate), consideră că dezvăluirea prognosticului nefavorabil va afecta starea psiho-emoțională a pacientului, cu inducerea unor pericole pentru starea sănătății lui, se va omite comunicarea deplină și amplă a informațiilor triste.
8. Prognosticul real nu se va divulga nici în cazul când pacientul declară că nu dorește să afle adevărul. În asemenea caz, pot fi informați unii membri ai familiei pacientului, conform indicațiilor acestuia.

Secțiunea 3. Consimțământul și acordul informat al pacientului

1. Consimțământul pacientului este exprimat în condițiile legii.
2. Consimțământul se consideră implicit în cazurile când pacientul se prezintă de sine stătător pentru a beneficia de consultația medicală sau când este solicitată o consultare medicală la domiciliu.
3. Consimțământul va fi acceptat doar după informarea deplină a pacientului cu privire la diagnostic, prognostic, alternativele terapeutice, riscurile și avantajele acestora.
4. Consimțământul este valid doar dacă pacientul este lucid și are discernământ, fiind capabil să reproducă corect informația privind starea sănătății sale. Personalul medical trebuie să se asigure că decizia pacientului nu este luată într-un moment de afect sau de suprasolicitare psihică a acestuia, precum și în deplănatatea facultăților mintale. În cazurile menționate, pentru binele pacientului, lucrătorul medical poate apela la ajutorul rudelor sau persoanelor apropiate, care pot influența decizia persoanei bolnave, atunci când nu există riscul de a încălca confidențialitatea

- informațiilor pacientului, în lipsa acestora, lucrătorul medical va decide în conformitate cu datoria profesională, obiectivul primordial fiind viața, sănătatea și beneficiul pacientului.
5. Consimțământul pacientului poate fi acceptat în formă verbală, cu prezența obligatorie a martorilor (rudele pacientului și personalul medical) sau în formă scrisă, unde vor fi indicate explicit denumirea și condițiile actului medical preconizat, riscurile posibile, fiind confirmat obligatoriu prin semnătura pacientului și a lucrătorului medical.
 6. În situațiile de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu-și poate exprima voința și rudele sau reprezentanții săi legali nu pot fi contactați, consimțământul va fi considerat implicit, iar lucrătorul medical va face tot posibilul pentru a salva viața pacientului, urmînd ca acesta să fie informat ulterior despre amploarea actului medical efectuat.
 7. În situația pacienților minori sau a persoanelor cu capacitate limitată de exercițiu, consimțământul va fi exprimat de tutore sau alți reprezentanți legali.
 8. Dacă lucrătorul medical va stabili că decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, acesta va apela la conducătorul său nemijlocit, iar acesta la Comitetul de Bioetică pentru a evalua cazul și a lua decizia, considerînd drept un imperativ primar binele pacientului.
 9. În cazul când motivul incertitudinilor depășește competența profesională și are aspect social, juridic sau alt aspect non-medical, se recomandă consultarea comitetelor de bioetică existente la nivel instituțional, care se vor pronunța în acest sens, prin emiterea recomandărilor respective.

Secțiunea 4. Confidențialitatea și secretul profesional

1. Confidențialitatea este dreptul pacientului de a nu fi divulgată unor terțe persoane informația referitoare la starea sănătății sale fizice și psihice, aspectele intime ale vieții personale.
2. Personalul medical și cel nemedical are datoria de a proteja confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cadrul activității sale profesionale prin procesul de acumulare, stocare, transmitere, primire ori distrugere a datelor.
3. Informațiile confidențiale pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:
 - a) cu consimțământul scris al pacientului;
 - b) cu consimțământul scris al tutorelui/reprezentantului legal al pacientului, atunci când vârsta pacientului sau starea lui de sănătate nu permite consimțirea directă;
 - c) în cazul prevenirii afectării majore sau punerii în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
 - d) în cazul stabilirii vinovăției pentru săvârșirea unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
 - e) în alte situații prevăzute de lege.
4. Divulgarea informației private, în cazurile menționate la alin. (3) trebuie să se facă cu precauție, fără a aduce prejudicii morale pacientului, cu maxim respect pentru demnitatea acestuia.

Secțiunea 5. Refuzul de a acorda asistență medicală

1. Lucrătorul medical poate refuza efectuarea unui act medical din motive profesionale temeinice, care pot fi argumentate prin lipsa de cunoștințe suficiente și calificare specifică în domeniu din partea lucrătorului medical sau în cazul unor posibilități tehnico-materiale limitate pentru a efectua asistenta solicitată.
2. Lucrătorul medical poate refuza în asistență medicală atunci când devine imposibilă stabilirea unui contact terapeutic cu pacientul cu implicare psiho-emoțională negativă. În astfel de cazuri lucrătorul medical va îndrepta pacientul către alt lucrător medical, cu calificare similară, pentru acordarea asistentei medicale necesare.

Secțiunea 6. Atentarea la viața, integritatea fizică și psihică a pacientului.

1. Personalul medical trebuie să facă tot posibilul pentru a reduce suferința bolnavului incurabil, cu respectarea demnității acestuia.
2. Prin acțiunile sale profesionale, lucrătorul medical nu va supune pacientul la nici un act nejustificat, chiar dacă există cererea expresă al pacientului respectiv sau a reprezentantului acestuia.
3. Întreruperea sarcinii poate fi practică doar în cazurile și condițiile prevăzute de lege.
4. Lucrătorii medicali trebuie să manifeste o atitudine echitabilă și fără restricții față de cuplurile care au apelat la diseminarea artificială, iar copilul născut ca urmare a acestei proceduri va putea beneficia de toate drepturile copilului conceput pe cale naturală.

VII. NORME DE CONDUITĂ COLEGIALE

25. Angajatul își va trata colegii așa cum își dorește el însuși să fie tratat.
26. Blamarea și defăimarea colegilor în prezența pacienților și a personalului sanitar, precum și orice expresie sau act capabil să compromită încrederea în medicul curant și autoritatea acestuia constituie o încălcare a regulilor etice și deontologice.
27. Medicul de familie sau medicul specialist de profil va cere părerea unui coleg, a șefului de secție sau va recomanda pacientului consultarea altor colegi în cazul când consideră că propriile abilități și cunoștințe sunt insuficiente.
28. În cazul când pacientul este consultat de un grup de specialiști, aceștia se vor retrage pentru a discuta cazul. După ce vor ajunge la un consens, medicul de familie sau medicul specialist de profil curant va comunica bolnavului rezultatul consultării.
29. În cadrul consultului medical comun se va păstra atmosfera de stimă și respect reciproc și se va exclude orice manifestare de superioritate față de medicul curant.
30. Cazul respectiv și observațiile critice nu se vor discuta în prezența bolnavului sau a altor persoane străine, chiar dacă este vorba de lucrători medicali ce se află în subordine.
31. Dacă în urma consultului de către un grup de specialiști, avizul acestora diferă fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat despre acest fapt.

VIII. GREȘELILE, ERORILE MEDICALE ȘI RISUL PROFESIONAL

32. Poziția pe care o adoptă personalul medical față de greșelile profesionale trebuie să aibă drept criteriu esențial binele pacientului.

33. Fiecare lucrător medical este obligat, din punct de vedere moral, să raporteze sau să declare benevol șefului de secție sau managerului comiterea unor greșeli (erori) proprii sau depistarea acestora în lucrul colegilor săi, în cazul în care pot fi afectate viața, sănătatea și binele pacientului.

34. Lucrătorul medical trebuie să ia în considerare și să evalueze cele mai mici riscuri prin atitudine prudentă și acuratețe, inclusiv riscurile supuse normării, adică susceptibile de evaluare anticipată, cât și riscurile nesupuse normării, rezultate din situații de urgență.

35. În scopul reducerii eșecurilor profesionale, lucrătorul medical trebuie să acționeze cu prudență, scepticism obiectiv, vigilență și entuziasm moderat, să dea dovadă de scrupulozitate științifică. Riscul profesional devine tolerabil în cazul în care lucrătorul medical ia toate măsurile de precauție dictate de disemământul său moral și profesional.

IX. COMITETUL DE BIOETICĂ

36. În vederea aplicării prevederilor prezentului Cod, în cadrul IMSP CS Ungheni a fost creat comitetul de bioetică, care își desfășoară activitatea în baza unui regulamentului aprobat.

37. Comitetul de bioetică este o structură constituită în scopul prevenirii și soluționării problemelor complicate de ordin moral, apărute în activitatea științifică biomedicală contemporană și în practica clinică.

38. Comitetul de bioetică este obligat să promoveze și să monitorizeze implementarea valorilor și normelor stipulate în prezentul Cod.

39. Administrația IMSP CS Ungheni este obligată să asigure condiții adecvate pentru activitatea comitetului de bioetică.

40. Comitetul de bioetică este un organ colegial format din persoane competente, care reprezintă atât domenii medicale, cât și alte domenii.

41. Comitetul de bioetică se întrunește la cererea pacientului sau a rudelor acestuia, a unui medic sau grup colectiv de medici, la cererea administrației spitalului sau a unor organizații neguvernamentale, sindicate, altor persoane interesate.

42. Comitetul de bioetică are funcție consultativă. În fiecare caz de încălcare al prezentului Cod precum și altor norme în domeniu, Comitetul de bioetică prezintă conducerii instituției medicale un raport privind examinarea sesizării despre încălcare, care va cuprinde recomandări și modalități de soluționare a acestora.

43. Șeful IMSP CS Ungheni va lua decizia finală cu privire la cazurile de încălcare a Codului și aplicare a sancțiunilor, care vor fi aduse la cunoștința persoanelor interesate.

44. Raportul Comitetului de bioetică trebuie să fie în acord cu prevederile stipulate în legislația Republicii Moldova în vigoare și în conformitate cu Declarațiile internaționale.

X. RESPONSABILITATEA CONDUCĂTORILOR

45. Șeful IMSP CS Ungheni trebuie să ia măsurile necesare pentru prevenirea cazurilor de încălcare a normelor de conduită de către personalul medical și cel nemedical.

46. Monitorizarea, informarea și îndrumarea corectă a angajaților pentru o activitate etică și de calitate constituie principalele mijloace de punere în aplicare a prevederilor prezentului Cod de către administrația instituțiilor medicale și farmaceutice.

47. Șeful are responsabilitatea elaborării unor instrumente de promovare și monitorizare continuă în rândul angajaților a valorilor și normelor prezentului Cod.

48. Șeful este responsabil de acțiunile angajaților săvârșite cu încălcarea normelor morale și de conduită, stabilite de prezentul Cod.

49. Șeful este obligat să asigure în instituție condiții pentru a raporta sau a declara circumstanțele nedorite, acțiunile nepremeditate, accidentele fără urmări negative pentru sănătatea pacientului, situațiile periculoase (metode nesigure de tratament, aparataje medicale nesigure), evenimentele extreme care pot afecta serios sănătatea pacientului. Persoana care a întocmit raportul sau declarația va fi informată despre măsurile luate.

XI. RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR PREZENTULUI COD

Secțiunea 1.

Răspunderea pentru încălcarea prezentului Cod

50. Prezentul Cod nu exclude și nu substituie actele normative și instituționale care stabilesc atribuțiile, responsabilitatea, drepturile și obligațiile membrilor comunității medicale și farmaceutice.

51. Personalul medical și nemedical din cadrul IMSP CS Ungheni sunt obligați să respecte prevederile prezentului Cod.

52. La apariția întrebărilor privind aplicarea prevederilor prezentului Cod sau în caz de incertitudine în luarea deciziilor, angajații vor consulta Comitetul de bioetică.

Secțiunea 2.

Sancțiuni

53. Personalul medical și nemedical, care încalcă jurământul depus, Codul deontologic, precum și prevederile altor acte normative în vigoare, răspund disciplinar.

54. În funcție de gradul de încălcare a normelor, pot fi aplicate următoarele sancțiuni:

- 1) avertisment;
- 2) muștrare
- 3) muștrare aspră

55. La sancțiunile prevăzute la pct.55, angajatul sancționat poate fi obligat să participe la cursuri de perfecționare sau de educație medicală sau farmaceutică ori altor forme de pregătire profesională.

56. Acțiunea disciplinară se pornește la data luării la cunoștință despre circumstanțele săvârșirii acesteia. Aplicarea sancțiunii disciplinare are loc conform prevederilor Codului muncii.

57. Șeful IMSP CS Ungheni are obligația de a pune la dispoziția persoanelor desemnate cu investigarea abaterii disciplinare actele solicitate, precum și orice alte date și informații necesare soluționării cazului.

58. Răspunderea disciplinară a angajatului nu exclude răspunderea penală, contravențională, civilă sau materială a acestuia.